

поради неосведоменост - за съвременниците, или поради привнасяне на по-късни събития към възрожденската епоха, когато завоевателните планове на Сърбия спрямо български земи са в зародиш и в постепенно развитие и изостряне. Войводата Панайот Хитов, както се вижда от негови писма и от спомените му, написани пределно непосредствено и почтено, далеч не е безкритичен към сръбската официална политика и правителствата, които провалят негови революционни акции, а сръбската и друга чужда документация показва, че безспорното му родолюбие и вяност към собствения му народ са били ясни за управляващите и са определяли съдържанието им, в повечето случаи твърде предпазливо и недоверчиво отношение към него. Това говорят документите, а произволните обвинения срещу него до и след 1878 г. само са носили несправедливост и огорчения за заслужилия и винаги в центъра на революционните събития прославен с делата си български войвода.

Още по-несправедливи и несъобразени с изворите са разпространените от противниците на БРЦК слухове за сърбофилство на Л. Каравелов. Това е един от елементите, използвани за невярна трактовка на идеите му и за принизяването преднамерено неговата роля, в литературата неслучайно въведен като политическа характеристика от вече споменавания Мих. Димитров. Всъщност никой български революционер по-ясно, по-категорично и по-обстойно не е изразил становището, че единствените надеждни съюзници на българските революционери могат да бъдат народите, също борещи се за националното си освобождение, и преди всичко другите южни славяни под турска власт, и именно защото имат общ поробител, общи исторически задачи и обективно сътрудничеството между тях и координирани въстанически действия могат да улеснят едните и другите да извоюват свободата си. За това той пише още през руския си период, през 1867 - 1868 г. и в месеците преди появата на "Свобода", но най-много на нейните страници, в двата програмни документа на БРЦК от 1870 г. и в приетия от общото събрание на делегатите на вътрешните и емигрантските комитети през 1872 г. "Устав на БРЦК". И винаги отстоява пълното равноправие и зачитането на националните особености при управлението, за развитието и запазването на специфичните културни достояния и етнически традиции на всеки от народите.

Много съществено е също така, че Л. Каравелов съвсем определено разграничава отношенията с народните движения, с които българите могат да си сътрудничат в революциите си от тези с държавите /имайки предвид Русия и Сърбия/, които поради собствените си цели могат в дадени обстоятелства да улеснят освобождението на България. Като политически афоризъм звучат думите му в първата "Програма на БРК" /пролетта на 1870 г./, че в трудната си борба българският народ и неговата революционна партия не ще се съюзяват с нито едно "деспотическо правителство", пък било то и на нашите "родни братия", т.е. славяни. В "Свобода"/"Независимост" този въпрос и такова разграничение не слиза от постоянните политически прегледи на ситуацията в различни моменти и от задълбочените анализи на обстоятелства, благоприятни или не за подготвяното българс-